SÜRELİDİR -3-

7/749

283

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

26 KASIM 1999

SAYI : B.02.0.004/(16)3466
KONU : Soru Önergesi Hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) 1.11.1999 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/749-2228/5924 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 5.11.1999 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-90-5/5489 sayılı yazısı

Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca da tarafımdan cevaplandırılması tensip olunan 7/749-2228 sayılı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Soru önergesinin 1.maddesine ilişkin cevap Ek:1'de yer almaktadır.

Diğer taraftan, 17 Ağustos 1999'da meydana gelen deprem felaketi ile ilgili olarak Uluslararası Para Fonu tarafından temin edilen 497.1 milyon $ tutarındaki kredi 18 Ekim 1999 tarihinde Hazine'nin T.C.Merkez Bankası nezdindeki hesabına girmiş bulunmaktadır. Sözkonusu tutar, teknik olarak dış borçlanma olup ileride Hazine tarafından geriye ödenmesi gerekli bir meblağ olarak Hazine borç stoku kayıtlarına alınmıştır. Bu çerçevede, depremin fiziki ve sosyal hasarlarının giderilmesine yönelik harcamalar Başbakanlık Kriz Merkezi ile koordineli olarak programlanmış olup bu güne kadar herhangi bir aksamaya yol açmadan bu harcamaların gerektirdiği nakit bütçe ödenekleri çerçevesinde Hazine'ce ilgili kurumlara aktarılmış ve aktarılmaya devam edilmektedir.

Bu doğrultuda IMF yardımının Hazine hesaplarına girdiği 18 Ekim 1999 tarihinden bugüne kadar 144.862.781,84 $'lık kısmı bu türden nakit ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılmıştır. (Ek:2)

Anılan soru önergesinde bilgi istenilen diğer konularla ilgili olarak Sayın Başbakan, Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi, Bakanlığımız ve Hazine Müsteşarlığınca birer örneği ekli yazılarla kamuoyuna gerekli açıklamalar yapılmış olduğundan Sayın Başbakanımızca bu konuda başkaca bir işlem yapılmasına gerek görülmemiştir.

Bilgilerine arz ederim.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

Ek: 1 Bilgi notu
1 IMF Kredisi Tablosu
4 adet Açıklamalar

7/749 EK 1 -4

BİLGİ NOTU :

23.11.1999 284

Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan BEDÜK'ün Sayın Başbakan'a tevdi ettiği Soru Önergesinin 1.maddesinin cevabı aşağıda yer almaktadır.

Marmara Bölgesi Depremzedelerine Merkezi Yardım Hesabında 22.11.1999 tarih ve 17:30 itibariyle yurt içinden ve dışından toplanan yardımlar:

Hesap No	Tüm Toplanan Paralar	Tüm Toplanan Paraların TL Karşılığı
38400/555555.3	54.276.046.174.930 TL	54.276.046.174.930
38599/400001.2	30.469.955,99 USD	15.305.972.992.457
38599/400003.9	38.463.734,27 DEM	10.168.349.719.086
38599/400008.4	22.547,00 GBR	18.333.439.187
38599/400004.8	137.099,01 FRF	10.806.555.265
38599/400005.7	12.775,00 NLĞ	2.997.347.150
38599/400006.6	4.500,00 SEK	270.513.000
38599/400007.5	32.052,50 CHF	10.342.316.070
38599/400000.3	2.307.900,00 BEC	29.580.354.300
38599/400002.1	30.500,00 ATS	1.146.037.500
	GENEL YARDIM TOPLAMI	79.823.845.448.944

Yardımların Kullanılması

Yukarıdaki toplam yardımdan 67,1 trilyon TL aktarma yapılmış, bunun 59 trilyon TL tutarındaki miktar Afetler Fonuna (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı – Afet İşleri Genel Müdürlüğü), 8,1 trilyon TL tutarındaki miktar Afet Bölge Koordinatörlüğüne tahsis edilmiştir.

Afetler Fonundaki meblağın kullanılması aşağıdaki biçimdedir: (Milyar TL)

Aktarılanlar	
Geçici İskan Konutları için	33.000
Altyapı için	21.000
Enkaz kaldırma için	5.000
Toplam Aktarılan	59.000
Faiz Gelirleri	176
Genel Toplam	59.176
Sarf Edilenler	
Müteahhit Firmalara Geçici İskan Konutları için	25.499
İller Bankası Genel Müdürlüğü(Altyapı)	20.539
Karayolları Genel Müdürlüğü(Enkaz Kaldırma)	5.000
Toplam	50.988
Mevcut Ödenek (Üst Yapı için)	8.188

IMF ACİL YARDIM KREDİSİ

25.11.1999

		ABD $	KULLANIM ABD $	BAKİYE ABD $
18.10.1999	Tarihinde 85 Nolu Döviz Hs.Yatan	497.110.372,39	144.862.781,84	352.247.590,55

	YAPILAN ÖDEMELER	ABD $	MİLYAR TL.	KUR
26.10.1999	**BELEDİYELER FONU (Alt yapı)**	**8.448.871,70**	**4.000**	473.436
26.10.1999	**S.Y.D.T. FONU GİDER HESABI**	**27.142.000,20**	**12.850**	473.436
	GDF için (Halk Bankası Kredisi)		3.000	
	TKF için (İnşaat tamamlama kredisi)		4.850	
	İl Özel İd.F. (Acil Destek Programı)		5.000	
28.10.1999	**S.Y.D.T. FONU GİDER HESABI**	**31.425.524,70**	**15.000**	477.319
	Barınma ve Onarım Giderleri için			
15.11.1999	**S.Y.D.T. FONU GİDER HESABI**	**30.359.455,96**	**15.000**	494.080
	Barınma ve Onarım Giderleri için			
15.11.1999	**AFETLER FONU**	**3.729.568,09**	**1.843**	494.080
	% 90'ı bitmiş inşaatların tamamlama kredisi			
16.11.1999	**S.Y.D.T. FONU GİDER HESABI**	**20.129.756,41**	**10.000**	496.777
	GDF için (Halk Bankası Kredisi)			
19.11.1999	**S.Y.D.T. FONU GİDER HESABI**	**20.088.752,11**	**10.000**	497.791
	İl Özel İd.F. (Acil Destek Programı)			
25.11.1999	M.S.B.- Dz.K.K. Akreditif	**3.538.852,67**	**1.791**	506.009
	TOPLAM	**144.862.781,84**	**70.483**	

286

18 EKİM 1999

BAŞBAKANLIK BASIN MERKEZİ'NDEN BİLDİRİLMİŞTİR

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN ULUSLAR ARASI PARA FONU YARDIMIYLA İLGİLİ AÇIKLAMASI

Uluslararası Para Fonundan 500 milyon dolarlık deprem yardımı şu saate kadar Hazinemize ulaşmamıştır.

Dolayısı ile bu yardımdan henüz herhangi bir ödeme yapılmış olması olanaksızdır.

Kaldı ki iç ve dış kaynaklardan şimdiye kadar Hazineye intikal etmiş olan bağışların çok daha fazlası, depremzedeler için, günü gününe Devlet Bütçesinden kaynak aktarılarak ödenmektedir.

Devlet Bakanı Sayın Recep Önal'ın Hazinedeki sıkışıklığı anlatırken kullandığı ifade ile bunu kastetmiş olduğu bellidir.

Depremzedelerle ilgili bağışların nasıl kullanıldığı Başbakanlık Teftiş Kurulunca da günü gününe izlenip denetlenmektedir.

Konu ile ilgili teknik ayrıntıları içeren Başbakanlık Kriz Merkezinin açıklamasını dağıtıyorum.

287

18 EKİM 1999

BAŞBAKANLIK KRİZ YÖNETİM MERKEZİ
BASIN AÇIKLAMASI

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından deprem nedeniyle yapılacak harcamalarda kullanılmak üzere yapılacağı açıklanan 500 milyon dolar lira tutarındaki acil yardımın memur maaşları ödemesinde kullanıldığına dair yayınlar üzerine yaptırdığımız araştırma sonuçları şöyledir.

1) 17 Ağustos Marmara depremi nedeniyle yapılan tüm bağış ve yardımlar Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezinin 22 Ağustos 1999 gün ve 221 sayılı talimatı ile T.C.Ziraat Bankasında açılan **"Marmara Bölgesi Depremzedelerine Merkezi Yardım Hesabı"** na aktarılmıştır.

2) 23 Eylül 1999 tarihinde yayınlanan 576 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 nci maddesiyle Marmara depremi nedeniyle yapılacak tüm iç ve dış bağış ve yardımların T.C. Ziraat Bankasında açılmış bulunan merkezi hesaba kaydedilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

3) Başbakanlıkça bugün T.C. Merkez Bankası Başkanlığı ile Hazine Müsteşarlığına birer yazı yazılarak IMF tarafından yapılacağı açıklanan 500 milyon dolarlık deprem yardımının Ziraat Bankasında açılmış bulunan sözkonusu hesaba yatırılması gerektiği bildirilmiştir.

4) T.C.Merkez Bankası Başkanlığı tarafından bu yazıya verilen yanıtta ; *"IMF tarafından deprem yardımı olarak gönderilecek SDR 361,5 milyon (yaklaşık 500 milyon ABD Doları) halen T.C. Merkez Bankası hesaplarına girmemiştir. Anılan tutarın hesaplarımıza girişini takiben,T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının talimatları çerçevesinde gereği yapılacaktır."* denilmektedir.

5) Hazine Müsteşarlığınca verilen yanıtta ise;

"Uluslararası Para Fonu tarafından deprem maliyetinin finansmanı amacıyla IMF usullerine göre temin edilen 500 milyon $ henüz Hazine hesaplarına intikal etmemiştir. Sözkonusu miktarın hesaplarımıza intikalini müteakip gereği yapılacaktır" denilmektedir.

6) Görüldüğü gibi IMF tarafından yapılacağı bildirilen yardım henüz T.C. Merkez Bankası ve Hazine Müsteşarlığı hesaplarına girmemiştir. Gelmeyen paranın da harcanmasının sözkonusu olmayacağı açıktır

7)Kamuoyuna çeşitli vesilelerle yapılan açıklamalarda da belirtildiği üzere , T.C. Ziraat Bankasındaki merkezi hesapta toplanan bu paraların sadece Kriz Koordinasyon Kurulu Kararı ile harcanması mümkün bulunmaktadır.

Kriz Koordinasyon Kurulu ise Başbakanın Başkanlığında Başbakan Yardımcıları ile Adalet, Milli Savunma, İçişleri , Dışişleri, Maliye, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Ulaştırma, Tarım, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Sanayi ve Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Orman ve Çevre bakanları ile Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterinden oluşmaktadır.

8) Bugün, saat 11.00 itibarıyla T.C.Ziraat Bankasında toplanan Türk Lirası cinsinden nakdi yardımların miktarı 51 trilyon 47 milyar liraya ulaşmıştır.

9) Hesapta toplanan ve bugün saat 11.00 itibarıyla döviz cinsinden yapılan bağışların Türk lirası karşılığı 22 trilyon 25 milyar liradır.

Türk lirası ve döviz cinsinden bağış toplamı 73 trilyon 72 milyar liradır.

10) Döviz hesaplarından henüz hiçbir harcama yapılmamıştır. Depremzedelerle ilgili tüm harcamalar şimdiye kadar Devlet bütçesinden aktarma yoluyla yapılmıştır.

11) Türk Lirası olarak toplanan 51 trilyon 47 milyar liralık bağıştan bugüne kadar yapılan harcamalar şu şekildedir:

- **prefabrik konutların yapımı için** **13 trilyon lira**
- **prefabrik konutların alt yapı yatırımları için,** **5 trilyon lira**
- **Afet Bölge Koordinatörlüğüne** **5,1 trilyon lira**

olmak üzere toplam 23,1 trilyon liradır.

Bakiye 27 trilyon 947 milyar lira halen hesapta bulunmaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

89

BASIN AÇIKLAMASI

Bilindiği üzere, nakit yönetimi ve borçlanma politikaları kamuoyuna da açıklanan programlar çerçevesinde Hazine Müsteşarlığınca yürütülegelmektedir.

Kamuoyuna en son 30 Eylül tarihinde 1999 yılının son çeyreğine (Ekim-Aralık) ilişkin nakit yönetimi ve borçlanma programı açıklanmış olup, halihazırda uygulama bu program çerçevesinde sürdürülmektedir.

Sözkonusu program kapsamında 17 Ağustos da vukuu bulan deprem felaketinin kamu maliyesine olan etkisi dikkate alınmış bulunmaktadır.

Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın ortak çalışmaları sonucunda depremin kamu maliyesine 1999 yılındaki etkisinin gayri safi milli hasılanın % 1 i kadar olacağı (yaklaşık 800 Trilyon TL) tahmin edilmiştir. Bu tutarın 300 Trilyon TL kadarının deprem bölgesindeki vergilerin önemli bir kısmının ertelenmesi nedeniyle eksik vergi tahsilatı, 500 Trilyon TL'nin ise deprem yaralarının sarılmasına yönelik harcamalar olacağı programlanmıştır.

Depremin olduğu tarihten bu yana mevcut bütçe ödeneklerinden ve fon kaynaklarından yaklaşık 75 Trilyon TL bu amaçla çeşitli fon idarelerine, genel ve katma bütçeli kuruluşlara Hazine tarafından aktarılmış bulunmaktadır. Yılın kalan kısmında da programlandığı şekilde hiçbir aksamaya yol açmadan sözkonusu harcamalar, nakdi Hazine tarafından karşılanmak suretiyle ilgili kuruluşlara aktarılacaktır.

Depremin kamu maliyesine getirdiği ek finansman ihtiyacının çeşitli kaynaklardan ve usullerle karşılanmasına çalışılmaktadır. Bunun önemli bir kısmı Uluslararası finans kuruluşlarından ve dost ülke hükümetlerinden sağlanacak uygun koşullu kredilerle finanse edilecektir. Bu kapsamda daha öncede kamuoyuna duyurulduğu gibi Uluslararası Para Fonu (IMF) mevcut kotamızdan yaklaşık 500 Milyon ABD Doları kadar kısmını deprem harcamalarının finansmanını karşılamak üzere Ülkemize kullandırmayı 13 Ekim 1999 tarihindeki Yönetim Kurulu Toplantısında kararlaştırmış bulunmaktadır. Sözkonusu tutar henüz (15.10.1999 tarihi itibariyle) Hazine'nin hesaplarına intikal etmemiştir. Bu tutarın 18.10.1999 tarihinde Merkez Bankası nezdindeki Hazine hesaplarına geçmesi beklenmektedir.

Kamu mali yönetiminin en önemli ilkelerinden birisi adem-i tahsis olup bu ilke, hiçbir finansman veya gelir kaleminin hiçbir özel harcama kalemine tahsis edilmemesini gerektirir. Bir kamu hizmetinin aksamadan yerine getirilmesini sağlayan husus bu hizmetin gerektirdiği harcamaların programlanmış olmasıdır. Bu harcamaların gerektirdiği kaynaklar gelir veya borçlanma nitelikli olup bir tür havuz hesabında toplanırlar ve Devlet harcama usulleri çerçevesinde daha önce programlanmış olan giderlerin finansmanında kullanılırlar. Konuya bu açıdan bakıldığında deprem yaralarının sarılmasına yönelik harcamalar programlanmış olup, bugüne kadar herhangi bir aksamaya yol açmadan bu harcamaların gerektirdiği nakit Hazine'ce ilgili kurumlara aktarılmış ve aktarılmaya devam edilecektir.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.
17.10.1999

291

T.C
DEVLET BAKANLIĞI
(Recep ÖNAL)

BASIN AÇIKLAMASI

Bazı Basın ve Yayın organlarında Deprem için yurt dışından gelen IMF yardımının başka amaçlar için kullanıldığına dair yayınlar, halkımızın depremle ilgili hassasiyetini yanlış yönlendirmeye yol açabilecek nitelikte olduğundan, konunun kötü niyetli kişilerce istismarını önlemek amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1) Deprem felaketinin fiziki ve sosyal hasarlarının giderilmesi için sağlanmış bulunan Dış Finansman aşağıda ayrıntısı gösterildiği şekilde toplam 3.405,0 Milyon USD.'dır.

500,0 Milyon USD. IMF,
1017,0 Milyon USD. Dünya Bankası,
317,0 Milyon USD. Avrupa İskan Fonu,
671,0 Milyon USD. Avrupa Topluluğu/AYB,
300,0 Milyon USD. İslam Kalkınma Bankası,
400,0 Milyon USD. Körfez İşbirliği Konseyi,
200,0 Milyon USD. Japonya,
27,0 Milyon USD. Almanya,
60,0 Milyon USD. İspanya,
30,0 Milyon USD. Kore,
5,0 Milyon USD. Belçika.

Bunun 1.100,0 Milyon USD.'lık bölümü "program kredisi" türünde kalan 2.305,0 Milyon USD'lık bölümü "Proje" kaydını taşımaktadır.

Projenin, 37,0 Milyon USD.lık bölümü "Hibe" şeklinde kalan 2.268,0 Milyon USD.'lık böltümü uzun vadeli düşük faizli kredi şeklindedir.

2) 500,0 Milyon USD.'lık IMF ödemesi Fon tarafından ABD. Merkez Bankasına (Federal Reserve System) yatırılmış olup T.C. Merkez Bankasının yurt dışındaki Muhabir Hesaplarına geçmiş, ancak iki Ülke arasındaki gün farkı ve hafta sonu tatili nedeniyle henüz Hazine hesaplarına intikal etmemiştir.

Yani bu para 17 Ekim tarihi itibariyle Hazine tarafından kullanılmadığı gibi, fiilen kullanılması da mümkün değildir.

Bu konuda yapılmış olan açıklamaların kaynağı yanlış bilgilendirilmeye dayanmaktadır.

Konu Hazine'nin Fonksiyonları ile ilgili olarak gündeme gelmiştir.

Hazine T.C. Devleti'nin tüm gelirlerinin toplandığı ve tüm giderlerinin yapıldığı bir havuzdur.

Bu T.C. Merkez Bankası ve T.C. Ziraat Bankası tarafından tutulan Hazine Tek Hesabı içinde izlenmektedir.

3) Başlatılmış olan Yardım Kampanyası çerçevesinde yurt içi ve yurt dışından toplanan bağışlar Hazine hesaplarına girmemektedir. Yani Hazine hesapları dışında tutulmaktadır.

T.C. Ziraat Bankası Marmara Bölgesi Deprem Hesabında toplanan bu tür nakdi iç yardım tutarı 71.467.842 Milyon Tl.'dır.

Bu paradan Başbakanlıkça

-18 Trilyon TL. Afet Fonu Hesabına,

-5.100 Milyon TL. Afet Bölge Koordinatörlüğü emrine,

olmak üzere toplam 23.100 Trilyon TL. aktarılmıştır.

Kalanı T.C. Ziraat Bankasında durmaktadır.

4) 17.08.1999-14.10.1999 döneminde Hazine'den deprem nedeni ile muhtelif kamu kurum ve kuruluşları ile fon idarelerine toplam 74.1 Trilyon TL kaynak aktarılmıştır.

Söz konusu toplam ödemeden;

-Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna (SYDTF); depremzedelere yapılan kira yardımı için toplam 13 Trilyon TL, depremzedelere yapılan kişi başına 600 Milyon TL'lık bakım onarım yardımı için toplam 10 Trilyon TL ve diğer harcamaları için toplam 10.6 Trilyon TL olmak üzere genel toplam 33.6 Trilyon TL,

-Belediyeler Fonuna, toplam 7.1 Trilyon TL,

-Karayolları Genel Müdürlüğüne otoyol bakım onarımı için toplam 3.5 Trilyon TL,

-Yatırım Teşvik Fonuna toplam 7.5 Trilyon TL,

-Deprem bölgesinde yeralan belediyelere toplam 6.5 Trilyon TL,

-Geliştirme ve Destekleme Fonundan (GDF) Halk Bankasına, depremzedelere kullandırılacak krediler için toplam 2 Trilyon TL,

-Acil Destek Proğramına toplam 5 Trilyon TL,

-Sağlık Bakanlığına toplam 2 Trilyon TL,

aktarılmıştır.

Nakit programı çerçevesinde, 15.10.1999-28.10.1999 döneminde, çeşitli fon idarelerine ve genel ve katma bütçeli kuruluşlara yapılacak ilave ödemeler belirlenmiş olup, toplam 22 Trilyon TL'dır.

5) Görüldüğü gibi Deprem için tüm kamu kaynakları seferber edilmiş ve edilecektir. Hazinenin "yer" ve "zaman" itibariyle "denkleştirme" fonksiyonu çerçevesinde Depremle ilgili ihtiyaçları karşılayacak nakit programı yapılmış olup, ödemeler yeterli tutarda ve bekletilmeksizin karşılanmaktadır.

Depremle ilgili tahsilat ve ödemelerin şeffaflık anlayışı içinde büyük bir özenle ve amaca uygun yapılması için gerekli çaba gösterilmektedir.

Ülkenin tüm iç ve dış kaynakları Deprem felaketinin yaralarının sarılmasına yönlendirilmesi Hükümetimizin temel hedefidir.

Kamuoyunun bilgisine saygı ile sunulur.
17.10.1999

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı